Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage[n]
		Zaaknummer: 778774	3

Behandeld door	Doorkiesnummer	Vries
N.Y.D. Schipper	0592 - 26 66 62	31 januari 2020

Aan: Gemeenteraad Tynaarlo
Postbus 5
9480 AA VRIES

gemeente Tynaarlo

Onderwerp: Informatie uit de AvA bij GAE op 27 januari 2020

Geachte raadsleden,

Op 27 januari jl. heeft een algemene vergadering van aandeelhouders van Groningen Airport Eelde NV plaatsgevonden (AvA). Tijdens deze vergadering hebben de aandeelhouders afgesproken hun raden en staten te informeren met een brief van gelijke strekking. Daarom sturen wij u nu deze brief.

In de AvA van 27 januari 2020 hebben wij als aandeelhouders indringend gesproken met directie en Raad van Commissarissen (RvC) over de ontwerp Begroting 2020 van Groningen Airport Eelde NV (GAE) en de Tussentijdse rapportage van de RvC. In de tussentijdse rapportage deelde de RvC haar bevindingen over de luchthaven sinds het aantreden in maart 2019. De rapportage van de RvC en de aanbiedingsnotitie van de RvC zijn als bijlage aan deze brief toegevoegd.

Er is op dit moment veel onduidelijkheid in de luchtvaart. Zo komt er een nieuwe Luchtvaartnota en speelt de stikstofproblematiek een grote rol. Mede daardoor is er nog steeds geen duidelijkheid over de opening van Lelystad Airport de verdere groeimogelijkheden van Schiphol Airport. Daarnaast heeft het vertrek van Nordica gevolgen voor het aantal passagiers dat gebruik maakt van de luchthaven. De begroting 2020 en de tussenrapportage zijn binnen deze context opgesteld.

Dit was de eerste AvA waarbij de heer B. Schmeink als interim-directeur van GAE aanwezig was. De heer Schmeink vervult tijdelijk de vacature die was ontstaan na het vertrek van de heer Van de Kreeke als directeur van GAE.

Korte historie
Eind 2016 hebben de aandeelhouders gezamenlijk gekozen voor de beleidsoptie 'Investeren: Internationale Toegangspoort voor het Noorden'. Met deze keuze is gedurende de periode 2017 t/m 2026 een investering gemoeid van € 46 miljoen. Uw gemeenteraad heeft een bijdrage van € 2,84 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het investeringsscenario. In dit kader heeft GAE samen met luchtvaartmaatschappij Nordica twee hub-verbindingen gerealiseerd met Kopenhagen en München. Wij hebben u erover geïnformeerd dat de uitvoering van de verbindingen door Nordica eind december 2018 is beëindigd. In 2019 heeft AIS Airlines de vluchten naar Kopenhagen hervat met een kleiner toestel. In de loop van het jaar hebben ze deze vluchten uitgebreid door ook naar Münster/Osnabrück te vliegen.

In maart 2019 trad een nieuwe RvC aan. Wij hebben u geïnformeerd over de opdracht die zij van de aandeelhouders hebben meegekregen.

AvA 27 januari 2020
Als hiervoor aangegeven heeft het luchthavenbestuur de tussenrapportage van de RvC en begroting 2020 geagendeerd in de AvA. Hierna volgt een toelichting per geagendeerd onderwerp in de AvA. In

eerste instantie wordt aangegeven wat de opvatting van het luchthavenbestuur is en vervolgens wat de reactie van de gezamenlijke aandeelhouders was.

1. *Exploitatiebegroting 2020*

Het begrote exploitatieresultaat 2020 komt uit op € 1.357.000 negatief. Ten opzichte van 2019 is sprake van een daling van de opbrengsten. Dit is het gevolg van marktontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn een teruglopend aantal chartervluchten en passagiers in combinatie met prijsdruk onder een gelijkblijvend kostenniveau. De uitgangspunten van de begroting voor 2020 zijn voornamelijk het continueren van de bestaande strategische en commerciële koers en behoud van bestaande bestemmingen in afwachting van marktontwikkelingen en de inhoud van de Luchtvaartnota 2020-2050, die naar verwachting rond de zomer van 2020 zal verschijnen.

De RvC heeft voor de exploitatiebegroting 2020 het investeringsscenario 'Internationale Toegangspoort voor het Noorden' als uitgangspunt gehanteerd met de ambitie om te groeien in het aantal bestemmingen en om verbindingen met hubs te realiseren. Hiertoe worden gesprekken met maatschappijen gevoerd, maar het restant van het budget in het Routefonds werkt daarin beperkend. Van de oorspronkelijke € 10 miljoen voor het Routefonds in het besloten investeringsscenario resteert nog ca. € 2,8 miljoen. In de begroting zijn alleen passagiers en opbrengsten vermeld voor vluchten die daadwerkelijk op dit moment in boekingssystemen zijn opgenomen.

De aandeelhouders hebben gezamenlijk ingestemd met de exploitatiebegroting 2020 om de directe continuïteit te waarborgen. De exploitatiebegroting 2020 is als bijlage bij deze brief gevoegd.

2. *Investeringsbegroting 2020*

De begroting voor reguliere investeringen voor 2020 bedraagt € 790.000, inclusief stelposten voor correctief onderhoud aan gebouwen en installaties. De meeste investeringen hebben betrekking op onderhoud of vervangingen die naar inzicht van het luchthavenbestuur niet kunnen worden uitgesteld of investeringen die een wettelijk vereiste betreffen. Daarnaast voorziet de investeringsbegroting in een investering in een nieuwe brandweerkazerne. Het huidige pand voldoet niet aan de eisen van het bouwbesluit, Arbo en milieu. De werkplekken voldoen nog niet aan de eisen van het schone werken.

De aandeelhouders hebben in de AvA niet ingestemd met de investeringsbegroting 2020. GAE heeft de opdracht gekregen in de investeringsbegroting 2020 alleen die posten op te nemen die werkelijk noodzakelijk zijn vanuit het veiligheidsperspectief en deze opnieuw voor te leggen aan de aandeelhouders. Voor de overige gewenste investeringen wensen de aandeelhouders eerst meer perspectief te verkrijgen op de toekomst van de luchthaven.

a. *Nieuwbouw brandweerkazerne (onderdeel investeringsbegroting 2020)*

Er zijn door de RvC meerdere opties uitgewerkt voor nieuwbouw en renovatie van de brandweerkazerne. Deze maken onderdeel uit van de begroting 2020. De RvC is van mening dat het vervangen of aanpassen van de huidige kazerne op korte termijn moet plaatsvinden. Als de brandweerkazerne wordt gesloten omdat er niet veilig en/of volgens de regels gewerkt kan worden, is er geen veilige situatie en kan de luchthaven niet open voor commercieel verkeer. De RvC geeft aan dat het naar hun mening vanuit veiligheidsperspectief onverantwoord is om de investering in de brandweerkazerne nog langer uit te stellen. Eerder hebben de aandeelhouders aangegeven dat de veiligheid voorop staat.

Het voornemen van de RvC is om een nieuwe brandweerkazerne te realiseren in een voormalige hangar. Deze locatie ligt iets dichter bij de startbaan dan de huidige locatie. Deze optie is minder duur dan renovatie van de huidige kazerne, omdat wordt bespaard op de kosten van tijdelijke huisvesting. De aandeelhouders hebben al eerder besloten subsidie te verlenen voor de brandweerkazerne voor een bedrag van
€ 2.550.000. Inmiddels zijn de bouwkosten echter fors gestegen. Om deze goedkoopste variant te kunnen bekostigen, vraagt de RvC om dat bedrag te verhogen met € 500.000 tot een bedrag van € 3.050.000. Dit bedrag wordt binnen de € 46 miljoen gedekt door het investeringsbedrag voor de passagiersterminal taakstellend te verlagen met eenzelfde bedrag.

De gezamenlijke aandeelhouders vinden dat de verstrekte informatie niet voldoende duidelijk maakt dat de huidige situatie onaanvaardbaar is vanuit veiligheidsperspectief. Daarom hebben ze nu niet ingestemd

met de investering in de brandweerkazerne. Ze hebben de RvC gevraagd met nadere informatie te komen waaruit blijkt dat uitstel onaanvaardbaar en dat uitvoering op korte termijn noodzakelijk is vanuit veiligheidsperspectief. De RvC heeft toegezegd deze informatie op korte termijn te verschaffen aan de aandeelhouders.

Alleen als deze informatie de aandeelhouders overtuigt van de noodzaak nemen zij een besluit tot financiering van de brandweerkazerne.

3. *Tussentijdse rapportage RvC (bijlage)*

De RvC is ervan overtuigd dat er toekomst is voor GAE. Daarbij speelt een rol dat de Tweede Kamer recent een motie heeft aangenomen, waarbij uitgangspunt is dat alle luchthavens van nationale betekenis één systeem gaan vormen. Eelde is één van deze luchthavens. Het efficiënter benutten van de capaciteit van de nationale infrastructuur vanuit de gedachte van één systeem van luchthavens is een belangrijke randvoorwaarde voor het toekomstperspectief. Die gedachte hoopt het luchthavenbestuur terug te zien in de Luchtvaartnota 2020-2050, die naar verwachting voor de zomer beschikbaar komt.

De RvC is van mening dat een herijking van het bestaande investeringsscenario nodig is. Om tot deze herijking te komen is eerst inzicht nodig in de rol van GAE binnen het nationale systeem van luchthavens. Dit inzicht is er op dit moment nog niet. De verwachting is dat het resultaat op de exploitatie van de luchthaven daardoor de komende jaren negatief is. Dit vraagt een financiële overbrugging. Hoewel de duur van de periode van overbrugging afhankelijk is van meerdere externe factoren en marktontwikkelingen, moeten de aandeelhouders volgens de RvC in eerste instantie rekening houden met een periode van twee tot vier jaar. De RvC vraagt bij de overbrugging om flexibiliteit bij de inzet van middelen binnen het totaal aan toegekende middelen van het investeringsscenario.

a. *Reactie aandeelhouders op Tussentijdse rapportage RvC*

De aandeelhouders hebben de tussentijdse rapportage voor kennisgeving aangenomen. Uitgangspunt voor de aandeelhouders is het investeringsscenario 'Internationale Toegangspoort voor het Noorden' en de daarbij behorende € 46 miljoen. Er wordt op dit moment geen extra bijdrage van de aandeelhouders gevraagd.

De tussenrapportage vloeit voort uit de opdracht van de aandeelhouders aan de RvC. Wij zijn de RvC als toezichthouder op GAE erkentelijk voor de boodschap uit de tussenrapportage. De rapportage geeft echter wel aanleiding tot het stellen van vervolgvragen. Om een paar voorbeelden te noemen:

- Hoe groot is de additionele financieringsbehoefte zoals genoemd in de overbruggingsperiode?
- Wat maakt nu dat na twee jaar het strategische plan herijkt moet worden? De analyse daartoe ontbreekt in de rapportage.
- Aangegeven is dat de routes naar Kopenhagen en München zich hebben bewezen en in een behoefte voorzien. Hoe kan dit als de routes verdwenen zijn en het routefonds vrijwel besteed is?
- Hoe geven we vorm en inhoud aan de verduurzaming van de luchthaven?
- Er worden op korte termijn kansen voor GAE gezien door de Schiphol Groep. Onduidelijk is op welke wijze deze kansen leiden tot groei van passagiers op korte termijn.

Wat betekent dit voor de opdracht aan de RvC?

Wij hebben er begrip voor dat de tussenrapportage een rapportage is in een veranderende omgeving. Toch vinden wij dat de RvC in haar tussentijdse rapportage onvoldoende stilstaat bij de veranderende omstandigheden die zijn opgetreden sinds onze keuze voor het scenario ' Internationale Toegangspoort voor het Noorden'. In de tussenrapportage wordt vooral verwezen naar de op landelijk niveau veranderende omstandigheden zoals de Luchtvaartnota en de stikstofcrisis. Deze veranderende omstandigheden zijn mede debet aan het uitblijven van nieuwe bestemmingen en daarmee het achterblijven van het aantal passagiersbewegingen. Dit heeft direct gevolgen voor de exploitatie van GAE (met name lagere opbrengsten). Het vertrek van Nordica en het vervolgens niet opnieuw op dezelfde manier invullen van de hubs is echter ook een belangrijke factor als we kijken naar het gekozen scenario.

De wijze waarop en mate waarin de veranderende omstandigheden effecten hebben op de realisatie van het door ons vastgestelde scenario is daardoor op dit moment onduidelijk. Passen de bijdragen en investeringen nog wel binnen de kaders zoals wij die hebben meegegeven? Daarnaast is onduidelijk wat

de gevolgen zijn voor zowel de doelstellingen zoals geformuleerd in het investeringsscenario als voor de liquiditeit van de luchthaven van een overbruggingsperiode van twee tot vier jaar voor GAE. Pas als voor deze periode meerdere scenario's zijn ontwikkeld en doorgerekend kunnen wij als aandeelhouders in eerste instantie bepalen of wij GAE überhaupt kunnen en willen helpen en of dat vanuit staatssteunoptiek mogelijk is. Het vraagt van alle aandeelhouders een heroverweging van de positie.

Daarom hebben wij als gezamenlijke aandeelhouders de volgende opdracht gegeven aan directie en RvC:

- Werk verschillende toekomstscenario's uit (waarbij op voorhand geen scenario's worden uitgesloten) voor een periode van vier jaren. Alle scenario's moeten financieel onderbouwd en doorgerekend zijn (zowel exploitatie als investeringen) en voorzien van dekkingsopties;
- Leg de uitkomsten van deze opdracht zo spoedig mogelijk over aan het Bestuurlijk Overleg GAE, zodat eventuele besluitvorming in Raden en Staten vóór de zomer 2020 kan plaatsvinden.

Vervolg nav AvA
Na bespreking van de uitkomsten van onze opdracht aan directie en RvC GAE in het Bestuurlijk Overleg GAE informeren wij u daarover. Verder hebben directie en RvC van GAE toegezegd u in een gezamenlijke bijeenkomst van Raden en Staten te informeren. Een uitnodiging hiertoe ontvangt u op korte termijn.

Wij vertrouwen u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders

b/a

mr. J. Th. van Nieukerken
gemeentesecretaris

drs. M.J.F.J. Thijsen
burgemeester